

§ 2/3

2/3 הכל מעריכין, ונערכין, נודרים, ונדרים: כהנים, ולוים, וישראלים, נשים, ועבדים.

טמטום ואנדרוגינוס -

נודרים, ונדרים, ומעריכין;

אבל לא נערכין,

שאינו נערכין אלא זכר ודאי, ונקבה ודאית.

חרש שוטה וקטן - נדרין ונערכין,

אבל לא נודרין, ולא מעריכין,

מפני שאין בהם דעת.

פחות מן חדש - נדר, אבל לא נערכין.

... הנכרי -

§ 5/6 אומר:

נערכין, אבל לא מעריכין.

§ 4 אומר:

מעריכין, אבל לא נערכין.

זה וזה מודים, שנודרין, ונדרין.

- הגוסס, והיוצא להרג -

לא נדר, ולא נערכין.

§ 2/3 אומר:

נערכין, מפני שדמיו קצובין;

אבל אינו נדר,

מפני שאין דמיו קצובין.

§ 6 אומר:

נדר, ומעריכין, ומקדיש;

ואם הזיק - חייב בתשלומין.

£ האשה שהיא יוצאה להרג -

אין ממתניין לה עד שתלד.

ישבה על המשבר -

ממתניין לה עד שתלד.

האשה שנהרגה - נהנין בשערה.

בהמה שנהרגה - אסורה בהנחה.

אינו נותן אלא אחת.

§ 9/2 אומרים:

נותן את כלם.

אין בערכין פחות מסלע,

ולא יתר על חמשים סלע.

אין פתח בטועה פחות משבעה,

ולא יתר על שבעה עשר.

אין בנגעים פחות משבוע אחד,

ולא יתר על שלשה שבועות.

... אין פוחתין מארבעה חדשים המעבירים בשנה,

ולא נראה יתר על שמונה.

שתי הלחם נאכלות,

אין פחות משנים, ולא יתר על שלשה.

לחם הפנים נאכל,

אין פחות מתשעה, ולא יתר על אחד עשר.

קטן נמול,

אין פחות משמונה, ולא יתר על שנים עשר.

- אין פוחתין מעשרים ואחת תקיעה במקדש,

ולא מוסיפין על ארבעים ושמונה.

אין פוחתין משני נבלין,

ולא מוסיפין על ששה.

אין פוחתין משני חלילין,

ולא מוסיפין על שנים עשר.

ובשנים עשר יום בשנה החליל מכה לפני המזבח:

בשחיתת פסח ראשון, ובשחיתת פסח שני,

וביום טוב ראשון של פסח, וביום טוב של עצרת,

ובשמונת ימי החג.

ולא היה מכה באבוב של נחשת,

אלא באבוב של קנה,

מפני שקולו ערב.

ולא היה מחליק אלא באבוב יחידי,

מפני שהוא מחליק יפה.

£ ועבדי הכהנים היו;

דברי § 7/2

§ 6 אומר:

משפחות בית הפגרים, ובית צפריה, ומאמאום היו;

משיאין לכהנה.

§ 1/3 אומר:

לויים היו.

אין פוחתין מששה טלאים המבקרין בלשפת

הטלאים,

כדי לשבת ולשני ימים טובים של ראש השנה,

ומוסיפין עד לעולם.

אין פוחתין משתי חצוצרות,

היה בידי חמש סלעים -

§ 5/6 אומר:

נתן סלע, והעשיר -

אינו נותן כלום;

פחות מסלע, והעשיר -

נותן חמשים סלע.

כיצד?

ומוסיפין עד לעולם.
אין פוחתין מתשעה כנורות,
ומוסיפין עד לעולם.
והצלצל לבד.

§ אין פוחתין משנים עשר לזים עומדים על הדוכן,
ומוסיפין עד לעולם.

אין קטן נכנס לעזרה לעבודה,
אלא בשעה שהלזים עומדים בשיר.
ולא היו אומרים בנבל וכנור אלא בפה,
כדי לתן תבל בנעימה.

אין עולין למגן, ואין עומדים על הדוכן,
אלא בארץ היו עומדין וראשיהן מבין רגלי הלזים,
וצוערי הלזים היו נקראין.

ועל הקטנה שבשראל -
נותן מאה סלע.
נמצא, האומר בפיו יתר מן העושה מעשה.
שכן מצינו, שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר,
אלא על לשון הרע, שנאמר (במדבר יד, כב)
"וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי".

... 2/3

2/3 השג יד - בנודר,
והשנים - בנדר,
והערכים - בנערך,
והערך - בזמן הערך.

השג יד בנודר, כיצד?
עני שהעריך את העשיר -
נותן ערך עני;
ועשיר שהעריך את העני -
נותן ערך עשיר.

... אבל בקרבנות אינו כן.
הרי שאמר: "קרבנו של מצרע זה עלי";
אם היה מצרע עני - מביא קרבן עני;
עשיר - מביא קרבן עשיר.

אומר: אומר אני:
אף בערכין כן.
וכי מפני מה עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני?
שאין העשיר חייב כלום.
אבל העשיר שאמר: "ערפי עלי",
ושמע העני ואמר: מה שאמר זה עלי -
נותן ערך עשיר.

היה עני והעשיר, או עשיר והעני -
נותן ערך עשיר.
אומר: אומר:
אפלו עני והעשיר, וחזר והעני -
נותן ערך עשיר.

- אבל בקרבנות אינו כן.
אפלו אביו מת והניח לו רבוא,
ספינתו בים ובאו ברבואות -
אין להקדש בהן כלום.

£ שנים בנדר, כיצד?
ילד שהעריך את הזקן -
נותן ערך זקן;
וזקן שהעריך את הילד -
נותן ערך ילד.

וערכים בנערך, כיצד?
איש שהעריך את האשה -
נותן ערך אשה;
ואשה שהעריכה את האיש -
נותנת ערך איש.

והערך בזמן הערך, כיצד?
העריכו פחות מבין חמש, ונעשה יותר על בן חמש;

... 3/4

2/3 יש בערכין להקל ולהחמיר,
בשדה אחזה להקל ולהחמיר,
בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר,
באונס ובמפתה ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר.

יש בערכין להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שהעריך את הנאה שבשראל,
ואת הפעור שבשראל -
נותן חמשים סלע.
ואם אמר: הרי דמיו עלי -
נותן את שויו.

... בשדה אחזה להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד המקדיש בחולת המחוז,
ואחד המקדיש בפרדסות סבסטי -
נותן בזרע חמר שעורים חמשים שקל כסף;
ובשדה מקנה - נותן את שויו.

אומר: אומר:
אחד שדה אחזה ואחד שדה מקנה.
מה בין שדה אחזה לשדה מקנה?
אלא שבשדה אחזה נותן חמש,
ובשדה מקנה אינו נותן חמש.

- בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר,
כיצד? אחד שהמית את הנאה שבעבדים ואת הפעור
שבעבדים - נותן של שים סלע.
המית בן חורין - נותן את שויו.
חבל בזה ובזה - משלם נזק שלם.

£ באונס ובמפתה להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שאנס ופתה את הגדולה שבכהנה,
ואת הקטנה שבשראל -
נותן חמשים סלע.
והבשת והפגם -
הכל לפי המביש והמתביש.

הו במוציא שם רע להקל ולהחמיר, כיצד?
אחד שהוציא שם רע על הגדולה שבכהנה,

פחות מבן עשרים, ונעשה יותר על בן עשרים -
נותן כזמן הערך.

יום של שים - כלמטה ממנו;
שנת חמש ושנת עשרים - כלמטה ממנה, שנאמר (ויקרא
כז, ז)
"ואם מבן-ששים שנה ומעלה אם-זכר" -
הרי אנו למדים בכלם משנת ששים:
מה שנת ששים כלמטה ממנה,
אף שנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנה.

הן?

אם עשה שנת ששים כלמטה ממנה להחמיר,
נעשה שנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנה להקל?
תלמוד לומר: "שנה, שנה" לגזרה שנה:
מה "שנה" האמורה בשנת ששים כלמטה ממנה,
אף "שנה" האמורה בשנת חמש ושנת עשרים כלמטה
ממנה, בין להקל בין להחמיר.

אומר: $\frac{3}{4}$ אומר:

עד שיהיו יתרות על השנים חדש ויום אחד.

$\frac{3}{4}$ אומר:

נותן משקלו: אם כסף - כסף, אם זהב - זהב.

מעשה באמה של ירמטיה,
שאמרה: "משקל בתי עלי",
ועלתה לירושלים, ושקלה,
ונתנה משקלה זהב.
משקל ידי עלי -
אמר: $\frac{3}{4}$ אומר:

ממלא חבית מים, ומכניסה עד מרפקו,
ושוקל בשר חמור וגידו, ונעצמות,
ונותן לתוכה עד שתתמלא.
אמר: $\frac{3}{4}$ אומר:

וכי היאך אפשר לכוון בשר כנגד בשר, ונעצמות כנגד
עצמות? אלא שמין את היד כמה היא ראויה לשקול.

... דמי ידי עלי -

שמין אותו: כמה הוא שונה ביד, וכמה הוא שונה בלא יד.
זה חמור בנדירים מבוערין.

וחמור בערכין מבנדרים, כיצד?

האומר: "ערפי עלי", ומת -

יתנו הירושין;

"דמי עלי", ומת - לא יתנו הירושין, שאין דמים למתים.

"ערך ידי וערך הגלי עלי" -

לא אמר כלום.

ערך ראשי וערך כבדי עלי -

נותן ערך כלו.

זה הכלל:

דבר שהנשמה תלויה בו - נותן ערך כלו.

- "חצי ערפי עלי" -

נותן חצי ערכו.

"ערך חצי עלי" -

נותן ערך כלו.

"חצי דמי עלי" -

נותן חצי דמיו.

"דמי חצי עלי" -

נותן דמי כלו.

זה הכלל:

דבר שהנשמה תלויה בו - נותן ערך כלו.

£ האומר: "ערכו של פלוני עלי",

מת הנודר והנדר - יתנו הירושין.

"דמיו של פלוני עלי",

מת הנודר - יתנו הירושין;

מת הנדר - לא יתנו הירושין, שאין דמים למתים.

שור זה עולה, "בית זה קרבן",

מת השור ונפל הבית -

אינו חייב לשלם.

"שור זה עלי עולה", או: "בית זה עלי קרבן",

מת השור ונפל הבית -

חייב לשלם.

§ חייבי ערכים - ממשכנין אותן.

חייבי חטאות ואשמות - אין ממשכנין אותן.

חייבי עולות ושלמים - ממשכנין אותן.

אף על פי שאין מתכפר לו עד שיתרצה,

שנאמר (ויקרא א, ג) "לרצנו" -

כופין אותו עד שיאמר: רוצה אני.

וכן אתה אומר בגטי נשים:

כופין אותו עד שיאמר: רוצה אני.

$\frac{3}{4}$ אומר:

$\frac{3}{4}$ שום היתומים - של שים יום,

ושום ההקדש - ששים יום.

ומכריזין בבקר ובערב.

המקדיש נכסיו, והיתה עליו כתבת אשה -

אומר: $\frac{3}{4}$ אומר:

כשיגרשנה, ידיר הנאה.

אומר: אינו צריך.

כיוצא בו אמר $\frac{3}{4}$ אומר $\frac{3}{4}$ אומר $\frac{3}{4}$ אומר

אף הערב לאשה בכתבתה, והיה בעלה מגרשה -

ידיר הנאה,

שמה יעשה קנוניא על נכסיו של זה,

ויחזיר את אשתו.

... המקדיש נכסיו, והיתה עליו כתבת אשה ובעל חוב -

אין האשה יכולה לגבות כתבתה מן ההקדש,

ולא בעל חוב את חובו;

אלא הפודה,

פודה על מנת לתן לאשה כתבתה,

ולבעל חוב את חובו.

הקדיש תשעים מנה, והיה חובו מאה מנה -

מוסיף עוד דינר, ופודה בו את הנכסים הללו על מנת לתן לאשה כתבתה, ולבעל חוב את חובו.

- אף על פי שאמרו: חיבי ערכין ממשכנין אותן - נותנין לו מזון של שים יום, וכסות שנים עשר חדש, ומטה מצעת, וסנדליו, ותפליו. לו, אבל לא לאשתו ולא לבניו.

אם היה אמן - נותנין לו שני כלי אמנות מכל מין ומין: חרש -

נותנין לו שני מעצדין ושתי מגרות. אומר: $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$

אם היה אכר - נותנין לו את צמדו. חמר - נותנין לו את חמורו.

£ היה מין אחד מרבה, ומין אחד מעט - אין אומרים לו למכור מן המרבה, ולקח לו מן המעט, אלא נותנין לו שני מינין מן המרבה, וכל שיש לו מן המעט.

המקדיש את נכסיו - מעלין לו את תפליו.

ה אחד המקדיש את נכסיו, ואחד המעריך את עצמו - אין לו לא בכסות אשתו, ולא בכסות בניו, ולא בצבע שצבען לשמן, ולא בסנדלים חדשים שלקחן לשמן.

אף על פי שאמרו: עבדים נמכרים בכסותן לשבח, שאם תלקח לו כסות בשל שים דינר, משביח הוא מנה; וכן פרה:

אם ממתינים אותה לאטלים, משבחת היא; וכן מרגלית:

אם מעלין אותה לפרך, משבחת היא - אין להקדש אלא מקומו ושעתו.

... ..

$\frac{2}{3}$ אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים, ולא גואלין לאחר היובל פחות משנה. אין מחשבין חדשים להקדש, אבל ההקדש מחשב חדשים.

המקדיש את שדהו בשעת היובל - נותן בזרע חמר שעורים חמשים שקל כסף. היו שם נקעים עמקים עשרה טפחים, או סלעים גבוהים עשרה טפחים - אין נמדדים עמה. פחות מכאן - נמדדים עמה.

הקדישה שתיים או של ש שנים לפני היובל - נותן סלע ופנדיון לשנה.

אם אמר: "הריני נותן דבר שנה בשנה" - אין שומעין לו, אלא נותן את כלו כאחד.

... אחד הבעלים, ואחד כל האדם. מה בין הבעלים לבין כל האדם? אלא שהבעלים נותנים חמש, וכל אדם אינו נותן חמש.

- הקדישה, וגאלה - אינה יוצאה מידו ביובל.

גאלה בנו -

יוצאה לאביו ביובל.

גאלה אחר, או אחד מן הקרובים, וגאלה מידו - אינה יוצאה מידו ביובל.

גאלה אחד מן הפהנים, והרי היא תחת ידו - לא יאמר:

"הואיל והיא יוצאה לפהנים ביובל, והרי היא תחת ידי, הרי היא שלי",

אלא יוצאה לכל אחיו הפהנים.

£ הגיע היובל ולא נגאלה -

הפהנים נכנסים לתוכה, ונותנים את דמיה;

דברי $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

אומר: $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

נכנסין, אבל לא נותנין.

אומר: $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$

לא נכנסין ולא נותנין,

אלא נקראת שדה רטושים, עד היובל השני.

הגיע היובל השני ולא נגאלה;

נקראת רטושי רטושין, עד היובל השלישי.

לעולם אין הפהנים נכנסין לתוכה, עד שיגאלנה אחר.

ה הלוקח שדה מאביו,

מת אביו ואחר כך הקדישה - הרי היא כשדה אחרת.

הקדישה ואחר כך מת אביו -

הרי היא כשדה מקנה;

דברי $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

אומרים: $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$

כשדה אחרת, שנאמר (ויקרא כז, כב)

"ואם את-שדה מקנתו אשר לא משדה אחרתו" -

שדה שאינה ראויה להיות שדה אחרת,

יוצאת זו שהיא ראויה להיות שדה אחרת.

שדה מקנה אינה יוצאה לפהנים ביובל,

שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו.

כהנים ולוים מקדישים לעולם, וגואלין לעולם,

בין לפני היובל, בין לאחר היובל.

... ..

$\frac{2}{3}$ המקדיש את שדהו בשעה שאינה יובל,

אומרים לו: "פתח אתה ראשון",

שהבעלים נותנים חמש, וכל אדם אינו נותן חמש.

מעשה באחד שהקדיש את שדהו מפני רעתה,

אמרו לו: "פתח אתה ראשון",

אמר: "הרי היא שלי באסור" -

אמר $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$: לא אמר זה אלא 'בכביצה',

שֶׁהַקֹּדֶשׁ נִפְדָּה בְּכֶסֶף וּבְשֹׁהַ כֶּסֶף –
אָמַר לוֹ: "הִגִּיעַתְךָ!"
נִמְצָא מִפְּסִיד אֶסֶר, וְשָׁדָהוּ לְפָנָיו.

הַכֹּהֲנִים אֵינָן מַחְרִימִין, שֶׁהַחֲרָמִים שְׁלֵהֶם;
הַלְוִיִּם מַחְרִימִים, שְׂאִין הַחֲרָמִים שְׁלֵהֶן.

אָמַר: §

נִרְאִים דְּבָרֵי § בְּרִי § בְּרִי § בְּרִי §
שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כה, לד)
"כִּי-אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם",
וְדָבָר § בְּרִי § בְּרִי § בְּרִי §
בְּמִטְלָטְלִים, שְׂאִין הַחֲרָמִים שְׁלֵהֶם.

§ חֲרָמֵי כֹהֲנִים אֵינָן לָהֶם פְּדִיוֹן,
אֶלָּא נִתְּנִים לַכֹּהֲנִים.

אָמַר: § בְּרִי § בְּרִי § בְּרִי §

סֵתֶם חֲרָמִים לְבִדָּק הַבַּיִת, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כז, כח)
"כָּל-חֶרֶם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לָהּ".

אָמַר: §

סֵתֶם חֲרָמִים לַכֹּהֲנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (שם שם, כא)
"כִּשְׁדָּה הַחֶרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזְתּוֹ".

אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר (שם שם, כח)

"כָּל-חֶרֶם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לָהּ" ?

שֶׁהוּא חָל עַל קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים וְעַל קֹדְשִׁים קְלִים.

× מַחְרִים אָדָם אֵת קֹדְשֵׁיו,

בֵּין קֹדְשֵׁי קֹדְשִׁים, וּבֵין קֹדְשִׁים קְלִים;

אִם נָדָר - נוֹתֵן אֵת הַדְּמִים,

אִם נִדְּבָה - נוֹתֵן אֵת טוֹבָתוֹ.

"שׂוֹר זֶה עוֹלָה" -

אוֹמְדִים כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בְּשׂוֹר זֶה,

לְהַעֲלוֹתוֹ עוֹלָה שְׂאִינוֹ רְשָׁאִי.

הַבְּכוֹר, בֵּין תְּמִים, בֵּין בַּעַל מוֹם -

מַחְרִימִין אוֹתוֹ.

כִּיצַד פּוֹדִין אוֹתוֹ?

אוֹמְדִים כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בְּבְכוֹר זֶה,

לִתְּנוֹ לִבָּן בְּתוֹ אוֹ לִבָּן אַחֻזְתּוֹ.

אָמַר: § בְּרִי § בְּרִי § בְּרִי §

פְּתוּב אֶחָד אוֹמַר: "תִּקְדִּישׁ",

וְכַתוּב אַחֵר אוֹמַר: "אֵל תִּקְדִּישׁ".

אִי אֶפְשֶׁר לוֹמַר תִּקְדִּישׁ, שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר "אֵל תִּקְדִּישׁ",

וְאִי אֶפְשֶׁר לוֹמַר אֵל תִּקְדִּישׁ, שֶׁכֶּבֶר נֶאֱמַר "תִּקְדִּישׁ";

אָמַר מֵעַתָּה:

מִקְדִּישׁוֹ אֶתָּה הַקֹּדֶשׁ עֲלוּי,

וְאֵין אֶתָּה מִקְדִּישׁוֹ הַקֹּדֶשׁ מִזְבַּח.

... אָמַר אֶחָד: "הֲרִי הִיא שְׁלִי בְּעֶשֶׂר סְלָעִים",
וְאֶחָד אוֹמַר: "בְּעֶשְׂרִים", וְאֶחָד אוֹמַר: "בְּשֵׁל שִׁים",
וְאֶחָד אוֹמַר: "בְּאַרְבָּעִים", וְאֶחָד אוֹמַר: "בְּחֲמִשִּׁים" -

חֲזַר בּוֹ שֵׁל חֲמִשִּׁים -

מִמִּשְׁכָּנִין מִנְכָּסִיו עַד עֶשֶׂר.

חֲזַר בּוֹ שֵׁל אַרְבָּעִים -

מִמִּשְׁכָּנִין מִנְכָּסִיו עַד עֶשֶׂר.

חֲזַר בּוֹ שֵׁל שֵׁל שִׁים -

מִמִּשְׁכָּנִין מִנְכָּסִיו עַד עֶשֶׂר.

חֲזַר בּוֹ שֵׁל עֶשְׂרִים -

מִמִּשְׁכָּנִין מִנְכָּסִיו עַד עֶשֶׂר.

חֲזַר בּוֹ שֵׁל עֶשֶׂר -

מוֹכְרִים אוֹתָהּ בְּשׂוּהָ,

וְנִפְרָעִים מִשָּׁל עֶשֶׂר אֵת הַמוֹתֵר.

הַבְּעָלִים אוֹמְרִים: "בְּעֶשְׂרִים",

וְכָל אָדָם אוֹמְרִים: "בְּעֶשְׂרִים" -

הַבְּעָלִים קוֹדְמִים,

מִפְּנֵי שֶׁהֵם מוֹסִיפִין חֲמִשׁ.

- אָמַר אֶחָד: "הֲרִי הִיא שְׁלִי בְּעֶשְׂרִים וְאַחַת" -

הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ;

"בְּעֶשְׂרִים וְשִׁתִּים" -

הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וְשִׁבְעִ;

"בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁל שֵׁ" -

הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וְשִׁמוֹנָה;

"בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע" -

הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וְתִשְׁעִ;

"בְּעֶשְׂרִים וְחֲמִשׁ" -

הַבְּעָלִים נוֹתְנִים שֵׁל שִׁים,

שְׂאִין מוֹסִיפִין חֲמִשׁ עַל עֲלוּיוֹ שֵׁל זֶה.

אָמַר אֶחָד: "הֲרִי הִיא שְׁלִי בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ" -

אִם רָצוּ הַבְּעָלִים לִתֵּן שֵׁל שִׁים וְאַחַת וְדִינָר,

הַבְּעָלִים קוֹדְמִים;

וְאִם לֹא, אוֹמְרִים: "הִגִּיעַתְךָ" !

£ מַחְרִים אָדָם מִצֵּאֵנוּ וּמִבְּקָרוֹ,

מֵעֲבָדָיו וּמִשְׁפָּחוֹתָיו הַכְּנַעֲנִים, וּמִשְׁדָּה אֲחֻזְתּוֹ.

וְאִם הַחֲרָמִים אֵת כָּלָן - אֵינָן מַחְרָמִין;

דְּבָרֵי § בְּרִי § בְּרִי §

אָמַר § בְּרִי § בְּרִי §

מָה אִם לְגִבּוֹהַ אֵין אָדָם רְשָׁאִי לְהַחְרִים אֵת כָּל נִכְסָיו -

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה,

שִׁיחָא אָדָם חִיב לְהִיּוֹת חָס עַל נִכְסָיו.

הַמַּחְרִים בְּנוֹ וּבִתּוֹ,

עֲבָדוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעֵבְרִים, וְשָׁדָה מִקְנֵתוֹ -

אֵינָן מַחְרָמִים,

שְׂאִין אָדָם מַחְרִים דְּבָר שְׂאִינוֹ שְׁלוֹ.

כֹּהֲנִים וְלוֹיִם אֵינָן מַחְרִימִין;

דְּבָרֵי § בְּרִי § בְּרִי §

אָמַר: § בְּרִי § בְּרִי §

מִכְרָה לוֹ לְפָנָי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהִיא מְלֵאָה פְּרוֹת -

2/3 הַמוֹכֵר אֵת שָׁדָהוּ בְּשַׁעַת הַיּוֹבֵל,
אֵינוֹ מִתֵּר לְגֵאוֹל פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כה,

טו) "בְּמִסְפַּר שָׁנֵי-תְּבוּאֹת יִמְכַר-לְךָ".

הִיְתָה שָׁנַת שְׁדִפּוֹן, וְיִ רְקוֹן, אוֹ שְׁבִיעִית -

אֵינָה עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.

נְרָה, אוֹ הוֹבִירָה -

עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.

אָמַר: § בְּרִי § בְּרִי §

הרי זה אוכל ממנה של ש תבואות לשתי שנים.

... מכרה לראשון במנה, ומכר הראשון לשני במאתים, אינו מחשב אלא עם הראשון, שנאמר (ויקרא כה, כז) "לאיש אשר מכר-לו".

מכרה לראשון במאתים, ומכר הראשון לשני במנה, אינו מחשב אלא עם האחרון, שנאמר: "לאיש" – לאיש אשר בתוכה.

לא ימכר ברחוק ויגאל בקרוב, ברע ויגאל ביפה. לא ילוה ויגאל, ולא יגאל לחצאים. ובהקדש מתר בכלן. זה חמר בהדיוט מבהקדש.

– המוכר בית בבתי ערי חומה – הרי זה גואל מיד, וגואל כל שנים עשר חדש; הרי זה כמין רבית, ואינה רבית.

מת המוכר - יגאל בנו. מת הלוקח - יגאל מיד בנו.

אינו מונה לו שנה, אלא משעה שמכר לו, שנאמר (ויקרא כה, ל) "עד-מלאת לו שנה תמימה". וכשהוא אומר: "תמימה" – להביא חדש העבור.

אומר: יתן לו שנה ועבורה.

הגיע יום שנים עשר חדש ולא נגאל – הנה חלוט לו.

אחד הלוקח ואחד שנתן לו מתנה, שנאמר (שם) "לצמיתת".

בראשונה היה נטמן יום שנים עשר חדש, שיהא חלוט לו; התקין ע"ז חלוט, שיהא חולש את מעותיו בלשכה, ויהא שובר את הדלת ונכנס. אימתי שירצה הלה, בוא ויטל את מעותיו.

כל שהוא לפנים מן החומה – הרי הוא כבתי ערי חומה, חוץ מן השדות. אומר: אף השדות.

בית הבנוי בחומה – אינו כבתי ערי חומה. כהל החיצון הוא חומתו.

עיר שגגותיה חומתה, ושאינה מקפת חומה מימות יהושע בן נון – אינה כבתי ערי חומה.

ואלו הן בתי ערי חומה: של ש חצרות של שני שני בתים, מקפות חומה מימות יהושע בן נון,

כגון: קצרה הישנה של צפורים, וחקרה של גוש חלב, ויודפת הישנה, וגמלא, וגדוד, וחדיד, ואונו, וירושלים;

וכן כיוצא בהן.

× בתי החצרים – נותנים להם כח היפה שבבתי ערי חומה, וכח היפה שבשדות: נגאלין מיד, ונגאלין כל שנים עשר חדש כבתיים; ויוצאים ביובל, ובגרעון כסף כשדות.

ואלו הן בתי חצרים: שתי חצרות של שני שני בתים, אף על פי שמקפין חומה מימות יהושע בן נון – הרי אלו כבתי חצרים.

○ ישראל שירש את אבי אמו לוי, אינו גואל כסדר הזה. וכן לוי שירש את אבי אמו ישראל, אינו גואל כסדר הזה, שנאמר (ויקרא כה, לג) "כי בתי ערי הלויים" – עד שיהא לוי ובערי הלויים; דברי חכמים.

אין הדברים אמורים אלא בערי הלויים.

אין עושים שדה מגרש, ולא מגרש שדה, ולא מגרש עיר, ולא עיר מגרש.

אמר חכמים: במה דברים אמורים? בערי הלויים; אבל בערי ישראל;

עושין שדה מגרש, ולא מגרש שדה, מגרש עיר, ולא עיר מגרש,

כדי שלא יחריבו את ערי ישראל.

הכהנים והלויים מוכרים לעולם, וגואלים לעולם, שנאמר (שם שם, לב) "גאלת עולם תהיה ללויים".

3/4 ... 1/2 ... 1/4